

судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность» / Секераж Т. В. – Москва, 2004.– 20 с.

5. Зарубин А. В. Недействительность сделок с пороками воли: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / А. В. Зарубин. – Краснодар, 2004. – 28 с.

6. Длугош О. І. Недійсність правочинів з дефектами воли: дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О. І. Длугош. – Київ, 2013. – 209 с.

7. Алекберова Н. Н. Порок воли как основание недействительности мнимых и притворных сделок / Н. Н. Алекберова // Актуальные проблемы российского права. – 2013. – № 3. – С. 282-286.

Бабич Б.М.

студентка,

Інститут управління і права

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

**ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНОМУ
СУДОЧИНСТВІ В ОНОВЛЕНОМУ ЦПК УКРАЇНИ:
ВТІЛЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ АКТИВ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ
ТА ДОСТУПНІСТЬ СУДОВОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ**

Забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення, відповідно до ст. 129 Конституції України, визначено однією із основних засад судочинства. 15.12.2017 набув чинності Закон України від 03.10.2017 № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». Цим законом Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК України) викладено в новій редакції. В оновленій редакції ЦПК дещо по-іншому вирішується питання забезпечення права на перегляд судового рішення. У зв'язку із тим, що Україна є членом міжнародних організацій, які у своїх актах рекомендують суворіше підходити до питання забезпечення права на перегляду судового рішення судами вищого рівня.

Питання перегляду судових рішень традиційно є предметом досліджень у науці цивільного процесуального права. Слід вказати багатьох учених, які у своїх працях звертають увагу та досліджували ці процесуальні інститути. Серед них М. М. Бородін, П. О. Гвоздик, Л. Є. Гузь, К. В. Гусаров, О. В. Дем'янова, В. В. Комаров, В. А. Кройтор, Д. Д. Луспенник, Р. М. Мінченко, О. М. Трач, Є. А. Чернушенко, П. І. Шевчук та інші.

У зв'язку з тим, що з 15.12.2017 ЦПК України діє в новій редакції, необхідно дослідити запровадження положень актів міжнародних інституцій відносно перегляду судових рішень та їх втілення у ЦПК України.

Забезпечення державою конституційної гарантії перегляду судових рішень судом вищого рівня є гарантією забезпеченням здійснення права на судовий захист, а також засобом виправлення судом вищої інстанції.

З 1995 року Україна набула членства в Раді Європи (РЄ). Основною статутною умовою для вступу країн до РЄ є визнання державою-кандидатом принципу верховенства права. Деякі акти Комітету міністрів Ради Європи відносять, власне, до цивільного судочинства та безпосередньо до доступності правосуддя у цивільних справах, оскільки це питання є однією зі складових такого базового права, як право на справедливий судовий розгляд. До таких актів належать: Рекомендація № R (81) 7 щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя від 14 травня 1981 р.; Рекомендація № R (95) 5 щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження по цивільних і господарських справах від 7 лютого 1995 р. та інші [2, с. 59].

15.12.2017 ЦПК набув чинності у новій редакції. Як позитивне слід вказати на положення, що закріплені в оновленому ЦПК України відносно апеляції в частині забезпечення права на перегляд судового рішення.

Так, підвищується строк подання апеляційної скарги до 30 днів на судові рішення та 15 днів на ухвалу суду. Це суттєвий позитивний крок, зважаючи на те, що раніше суди першої інстанції змушені були забезпечувати вимогу про дотримання строків, а насправді рішення видавалися чи особи отримували ці рішення (їхні копії) із значним запізненням, що не дозволяло ефективно підготувати апеляційні скарги та звертатися із заявами про поновлення строку оскарження через бюрократичні процедури.

Судами апеляційної інстанції збережено окружні апеляційні суди, які також можуть розглядати по першій інстанції певні категорії справ, при цьому в такому разі апеляційною інстанцією для них є касаційний суд.

Апеляційна скарга подається до суду апеляційної інстанції.

Апеляційний суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження, в межах 60-денного строку.

Як позитивне слід вказати на положення, що закріплені в оновленому ЦПК України відносно касації в частині забезпечення права на оскарження судового рішення.

Усунуто так звану подвійну касацію, яка була раніше на рівні вищого спеціалізованого суду та Верховного Суду України.

Єдиним судом касаційної інстанції за ЦПК України зазначено Верховний Суд.

Касація допускається після апеляції, або на рішення апеляційного суду як суду першої інстанції, строк касаційного оскарження – 30 днів з дня проголошення рішення.

Касаційна скарга подається безпосередньо до суду касаційної інстанції.

Негативними моментами, що містить оновлений ЦПК України в частині забезпечення права на апеляційний перегляд та у визначених законом випадках-на касаційне оскарження, це термінологічні неузгодженості у тексті Конституції України, ЦПК України та інших процесуальних законів, зокрема це стосується найменування стадій цивільного процесу та відповідних документів, які виступають як підстава апеляційного перегляду чи касаційного оскарження. Так, якщо це апеляційний перегляд, то нехай підставою буде заява про апеляційний перегляд, а не апеляційна скарга, як залишилося у ст. 356 ЦПК України. Назва стадії в суді апеляційної інстанції – перегляд справи судом апеляційної інстанції і за Конституцією України у ст. 129 так вказано – апеляційний перегляд, а щодо підстави касаційного провадження вказана касаційна скарга (ст. 392 ЦПК), тобто, то чи це перегляд справи касаційним судом, чи касаційне оскарження, це все вказує та термінологічні неузгодженості та відсутність системного підходу до реформування вказаних інститутів процесуального права. Цього б можна було б уникнути, якщо зважено підійти до найменування підстав перегляду, та перейменувати ці документи на заяви про апеляційний чи касаційний перегляд справи і закріпити спочатку це у Конституції України, а потім у процесуальних кодексах, що прийняті у новій редакції задля забезпечення уніфікації цього питання.

Не дотримано в оновленому ЦПК України принцип – кожна інстанція розглядає тільки свої справи. Це означає, для прикладу, що окремі категорії цивільних справ повинні розглядати по першій інстанції суди апеляційної інстанції (ч. 2 ст. 23 ЦПК України), а Верховний Суд повинний переглядати в апеляційному порядку рішення апеляційних судів, ухвалені ними як судами першої інстанції (ч. 2 ст. 351 ЦПК України).

Крім того, хоча і положення Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи R (81) 7[3] та R (95) 5 [4] щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження по цивільних і господарських справах та в частині забезпечення права на доступність судового захисту і містять рекомендації відносно намагання для урядів держав обмежити право відносно процедур оскарження, законодавець буквально сприйняв ці рекомендації і вдався до безпрецедентного кроку в усій історії цивільного судочинства України, до майнового цензу відносно права на касаційне оскарження, і це у державі, де несприятлива соціально-економічна ситуація у порівнянні з іншими розвинутими демократичними державами. Так у ЦПК України вказано про малозначні справи (ст. 19 ЦПК України) і те, що рішення у цих справах не підлягають касаційному оскарженню (ст. 389 ЦПК України). В цьому аспекті, у статтю 389 ЦПК України введено багато оціночних понять «питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики», «значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу». Складається враження, що судді Верховного Суду мають можливість «обирати» чи приймати скаргу до провадження чи ні, чи розглядати цю справу, чи ні, самостійно це оцінюючи, причому під час відкриття провадження(суддя-доповідач).

Таким чином, у оновленому ЦПК України введено багато оціночних понять і обмежено право на касаційній перегляд, що не зовсім вчасно для нашої держави і може негативно позначитися на захисті порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, свобод та законних інтересів суб'єктів правовідносин і зростанні кількості звернень до Європейського Суду з прав людини.

Список використаних джерел:

1. Закон України від 03.10.2017 № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших

законодавчих актів» // Відомості Верховної Ради України, 2017, № 48 (01.12.2017), ст. 436.

2. Курс цивільного процесу: підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін.; за ред. В. В. Комарова. – Х.: Право, 2011. – 1352 с.

3. Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів державам-членам стосовно шляхів полегшення доступу до правосуддя. Електронний ресурс. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

4. Рекомендація № R (95) 5 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження по цивільних і господарських справах. Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 528 засіданні заступників міністрів 7 лютого 1995 року. Електронний ресурс. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

Дерев'янюк Г.А

студентка,

Київський університет права НАН України

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА

Становлення України як демократичної та правової держави тісно пов'язане із організацією ефективної системи правозахисту. Згідно зі ст. 59 Конституції України для забезпечення права на захист від обвинувачення й надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура. Саме адвокатура як неурядова організація є важливим правозахисним інститутом громадського суспільства та правової держави. Водночас, порушення адвокатської дисципліни підриває авторитет цієї правозахисної інституції та іноді навіть унеможлиблює виконання її основного завдання – сприяння захисту прав, свобод і представництва законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Тому справедливим і необхідним є те, щоб до адвокатів, які порушують принципи адвокатської діяльності, недбало ставляться до власних обов'язків та високих моральних засад своєї праці, застосовувались заходи дисциплінарного впливу.

Дисциплінарній відповідальності присвячений розділ 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Дисциплінарне провадження – процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється